

nationale ombudsman

Rapport

Gemeente doet aangifte zonder te luisteren naar de burger.

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de gemeente Venlo gegrond.

Datum 6 juni 2023

Publicatienummer: 2023/074

Inhoudsopgave

Wat is de klacht?	3
Wat ging er aan de klacht vooraf?	3
Wat was de oorspronkelijke klacht?	5
Welke reactie komt er op de klacht?	5
Wat was de aanleiding voor de klacht bij de Nationale ombudsman?	6
Wat heeft de Nationale ombudsman onderzocht?	7
Hoe reageerde de gemeente Venlo?	7
Hoe reageerde mevrouw Koopmans?	8
Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?	8
Conclusie	9

Wat is de klacht?

Mevrouw Koopmans klaagt erover dat de gemeente Venlo aangifte tegen haar heeft gedaan. De aangifte werd gedaan op verdenking van poging tot oplichting in vereniging gepleegd op 19 juni 2020 en medeplegen valsheid in geschrifte gepleegd op 21 april 2020, beiden te Venlo (hierna: poging tot oplichting/valsheid in geschrifte). De gemeente deed deze aangifte zonder in te gaan op haar aanbod om een toelichting te geven op de aanvraag van haar zoon en diens vriendin en om hierover met haar in gesprek te gaan.

Wat ging er aan de klacht vooraf?

Mevrouw Koopmans¹ woont in de gemeente Venlo. Ze is ambtenaar bij een andere gemeente bij de afdeling Werk en Inkomen. Ze heeft een inwonende meerderjarige zoon (Jordy) en een dochter van 17. Ook de meerderjarige vriendin van haar zoon (Marianne) woont bij haar in.

Woonsituatie Jordy en Marianne

Jordy en Marianne ontvingen ieder een uitkering van de gemeente Venlo ter hoogte van de jongerennorm. Ze hebben beiden psychische problemen. Jordy heeft Asperger en Marianne heeft een sociale stoornis (ASS/stoornis in het sociaal spectrum). Het is hierdoor moeilijk voor ze om hun weg binnen alle regelingen te vinden. Jordy en Marianne wilden graag samenwonen. Marianne stond ingeschreven bij haar moeder, maar verbleef al een aantal maanden veelal bij Jordy op zijn zolderkamer. Omdat ze toen beiden nog geen 21 waren, maakte het voor de hoogte van de uitkering niet uit of Marianne bij haar moeder of bij mevrouw Koopmans ingeschreven stond, zo nam mevrouw Koopmans aan.

Het plan was dat Jordy en Marianne officieel zouden gaan samenwonen op de zolderkamer op het moment dat Marianne 21 werd, op 27 april 2020. Dat was een goede manier om te kijken hoe het samenwonen zou gaan voordat zij echt uit huis zouden gaan. Bovendien konden ze nog geen eigen huurwoning betalen. Verder speelde mee dat de moeder van Marianne problemen met haar huurtoeslag kon krijgen als Marianne vanaf haar 21ste verjaardag nog daar ingeschreven stond.

Mevrouw Koopmans had daarom besloten om aan Marianne een huurcontract aan te bieden voor de zolderkamer. Zij had over het huurcontract advies ingewonnen op haar eigen werk en bij de afdeling Wmo van de gemeente Venlo.

Als voorwaarde voor het inschrijven op haar adres stelde mevrouw Koopmans dat Jordy en Marianne ambulante woonbegeleiding zouden accepteren. Hiermee hebben Jordy en Marianne aanvankelijk ingestemd maar toen er een begeleider beschikbaar was, hebben ze er toch van afgezien. Mevrouw Koopmans had Jordy en Marianne hierna toch in huis gehouden om te voorkomen dat ze op straat terecht zouden komen. Mevrouw Koopmans gaf ook aan dat ze wel de druk heeft opgevoerd dat Marianne zich inschreef vóór haar 21ste verjaardag. Naar haar zeggen gaf de situatie stress in huis. De familie Koopmans probeerde er het beste van te maken maar had in feite hulp nodig van de gemeente. Hulp voor Jordy en Marianne om een eigen woonplek te krijgen met ambulante woonbegeleiding.

Uiteindelijk schreef Marianne zich met ingang van 27 april 2020 officieel in op het adres van de familie Koopmans.

Rechtmatigheidsonderzoek

De situatie van Marianne veranderde dus per 27 april 2020. Dit moest ook doorgegeven worden aan de gemeente Venlo. Op 25 april 2020 namen Jordy en Marianne contact op met de gemeente. Aan hun rechtmatigheidscoach gaven ze door dat Marianne per 27 april zou gaan verhuizen en dat zij vanaf dan woonruimte ging huren bij een particuliere verhuurder (mevrouw Koopmans). Dit was voor de gemeente

¹ Fictieve naam, net als de namen Jordy en Marianne

reden om nader onderzoek te doen. De gemeente onderzocht of er sprake was van een commercieel huurcontract. Als dit niet het geval was, was namelijk de kostendelersnorm van toepassing. De gemeente zette de individuele uitkeringen per 27 april stop en liet aan Jordy en Marianne weten dat ze per die datum een gezamenlijke uitkering moesten aanvragen.

De jongerennorm en de kostendelersnorm in de bijstand

Jongerennorm

Voor jongeren van 18, 19 en 20 jaar geldt in de bijstand de jongerennorm. De jongerennorm bedroeg in 2020 voor een alleenstaande € 259,78. Samen hadden Jordy en Marianne dan € 519,56. Als ze als samenwonend werden gezien, zouden ze recht hebben op de gehuwdennorm. Die was in 2020 € 519,56. Dit is dus exact hetzelfde bedrag.

Zodra Marianne 21 werd, zou dat veranderen. In het geval van samenwonen zou het totale bedrag aan bijstand voor Jordy en Marianne samen dan ruim duizend euro netto worden. Maar dat was zonder kostendelersnorm.

Kostendelersnorm

De kostendelersnorm betekent dat als je samenwoont met meer volwassenen, de gemeente de bijstandsuitkering daarop aanpast. Hoe meer volwassen personen in een huis wonen, hoe lager de uitkering. Als er meer personen in een woning wonen, kunnen de kosten namelijk gedeeld worden.

Maar niet iedereen telt mee. Het gaat dan bijvoorbeeld om jongeren tot 21 jaar (vanaf januari 2023: tot 27 jaar). Ook bij kamer(ver)huur met een commercieel contract geldt een uitzondering.

Op 12 mei 2020 meldden Jordy en Marianne zich bij de gemeente voor de aanvraag van een uitkering voor gehuwden/samenwonenden. Naar aanleiding van het stopzetten van de eerdere uitkering van Jordy en Marianne, stuurde mevrouw Koopmans op 26 mei een mail met daarbij een brief aan de rechtmatigheidscoach van Jordy. In de brief gaf ze uitleg over het huurcontract en de situatie thuis. Ook deed zij het verzoek om de gezamenlijke uitkering per 27 april in te laten gaan in plaats van per 12 mei.² Marianne werd op 27 april 21 jaar, zo gaf zij aan. Zij en haar echtgenoot boden Marianne per die datum een huurcontract aan. Volgens mevrouw Koopmans kon dit, omdat ze geen bloed- of aanverwant in de eerste of tweede graad zijn.³ Bovendien zouden Jordy en Marianne huur gaan betalen en zelf hun eten en drinken betalen. Ze maakten meestal hun eigen eten en hadden ook een eigen koelkast. Zij verwees ook naar de Participatiewet waaruit volgens haar bleek dat zij en haar echtgenoot geen kostendelers waren voor de bijstand van Jordy en Marianne. De norm die van toepassing was, was die voor gehuwden waarvan een echtgenoot 18, 19 of 20 jaar is en de andere echtgenoot 21 jaar of ouder, zonder kostendelende medebewoners. Dat zou dan neerkomen op een bedrag van € 1.011,44 voor Jordy en Marianne samen.

Op 2 juni stuurde mevrouw Koopmans nog een tweede mail naar de rechtmatigheidscoach met daarbij een brief. Daarin gaven Jordy en Marianne toestemming voor overleg tussen mevrouw Koopmans en de gemeente over hun uitkering en de huurovereenkomst.

Om te onderzoeken of inderdaad sprake was van een commerciële huurovereenkomst, nodigde de gemeente Jordy en Marianne uit voor een gesprek op 19 juni 2020. Dat gesprek was met de sociale recherche van de gemeente en de rechtmatigheidscoach. De gemeente sprak met Jordy en Marianne

² Op grond van art. 44 lid 1 Pw is de datum van de melding de datum waarop de uitkering ingaat.

³ Art. 19a lid 1 sub b Pw

afzonderlijk en zonder begeleiding. De mogelijkheid om begeleiding bij het gesprek te hebben is niet door de gemeente aangeboden aan Jordy en Marianne. Volgens de gemeente is begeleiding bij een gesprek niet gebruikelijk. Er had wel om gevraagd kunnen worden.

Uit deze gesprekken maakte de gemeente op dat Jordy en Marianne al eerder samenwoonden maar geen huur betaalden. Jordy en Marianne vertelden in hun gesprek met de sociaal onderzoeker dat ze het samenwonen eerder wilden melden maar dat mevrouw Koopmans hiermee niet instemde.

Conclusie rechtmatigheidsonderzoek

Uit het onderzoek van de gemeente bleek dat Marianne een relatie had met Jordy en dat ze in hetzelfde huis gingen wonen. Aan Jordy en Marianne werd per 27 april een uitkering voor samenwonenden toegekend.⁴ In de toekenningsbeslissing stond onder meer:

"Voor de hoogte van de uitkering bestaan normen. De hoogte van de norm is afhankelijk van uw levenssituatie. Uit onderzoek is gebleken dat u feitelijk vanaf oktober 2019 al samenwonend bent op het adres aan de (...) te Venlo en dat pas op 19 juni 2020 bij ons heeft gemeld. De ingeleverde huurovereenkomst is daarmee achteraf opgesteld teneinde een hogere uitkering te verkrijgen (zonder toepassing van de kostendelersnorm) en uit uw verklaring over uw feitelijk handelen blijkt, dat er geen sprake is van een zuiver commerciële huurrelatie. Aan de huurovereenkomst hechten wij dan ook niet de waarde die u daaraan toegekend wenst te zien en wij merken u aan als kostendeler."

Jordy en Marianne hebben geen bezwaar ingediend tegen dit toekenningsbesluit.

Naar aanleiding van de informatie uit het gesprek met Jordy en Marianne vond een overleg plaats tussen de sociaal onderzoeker, de rechtmatigheidscoach, de leidinggevende en de officier van justitie. De uitkomst van dit overleg was, dat de gemeente aangifte deed tegen mevrouw Koopmans wegens poging tot oplichting/valsheid in geschrifte.

Wat was de oorspronkelijke klacht?

Mevrouw Koopmans diende een klacht in tegen de rechtmatigheidscoach van Jordy en Marianne en tegen de sociaal onderzoeker. In haar klacht gaf ze aan dat ze niet begreep waarom er geen hoor en wederhoor had plaatsgevonden en de gemeente ervoor had gekozen meteen aangifte tegen haar te doen. De gemeente had, volgens haar, ook niet verder gekeken naar de situatie binnen het gezin of gevraagd waarom er voor een huurovereenkomst met Marianne gekozen was. Wat ze verwacht had, was een uitnodiging voor een gesprek met de contactpersoon bij de gemeente, eventueel samen met de sociale rechercheur. Maar in plaats daarvan werd ze als verdachte opgeroepen door de politie. Ze voelde zich hierdoor behandeld als een crimineel. Ze had juist gehoopt op ondersteuning van de gemeente in hun gezinssituatie.

Mevrouw Koopmans vond de gang van zaken zeer kwalijk en verre van fatsoenlijk en respectvol. Ze vroeg de gemeente Venlo daarom om uitleg waarom de stap van hoor en wederhoor was overgeslagen en er gelijk aangifte tegen haar was gedaan.

Welke reactie komt er op de klacht?

De klacht die mevrouw Koopmans bij de gemeente indiende, werd door de klachtencommissie behandeld. Er vond een hoorzitting plaats. Mevrouw Koopmans en de beklaagden (de sociaal onderzoeker en de rechtmatigheidscoach) zijn apart gehoord.

⁴ Er werd een uitkering toegekend naar de norm "gehuwd/samenwonend kostendeler 3 personen"

Bij brief van 22 april 2021 reageerde de gemeente Venlo op de klacht van mevrouw Koopmans. De gemeente verwees in haar brief naar het bijgesloten rapport van bevindingen en het verslag van de hoorzittingen van de klachtencommissie. De gemeente gaf aan in te stemmen met de bevindingen van het onderzoek en het advies van de klachtencommissie over te nemen. De gemeente vond de klacht niet gegrond.

In het rapport van bevindingen werd onder meer aangegeven dat bij het doen van aangifte tegen mevrouw Koopmans meespeelde, dat zij zelf ambtenaar was en werkzaam was in het sociale domein. In de woonsituatie zoals die tot 27 april 2020 was, zou Marianne aangemerkt gaan worden als kostendeler zodra zij 21 werd. Omdat ze vanaf die datum bij een particuliere verhuurder woonruimte ging huren, vond nader onderzoek plaats. Als er geen sprake was van een commerciële huurovereenkomst, had dat gevolgen voor de uitkering.

Volgens de gemeente had mevrouw Koopmans de schijn gewekt dat zij op papier een zo gunstig mogelijk scenario had gecreëerd om zo, voor Marianne, de maximale bijstand te kunnen ontvangen. Doordat de huurovereenkomst als niet commercieel werd aangemerkt, was er sprake van kostendeling en hadden Jordy en Marianne gezamenlijk recht op een lagere uitkering dan wanneer zij ieder als alleenstaande waren gezien.⁵

Het op papier creëren van het zo gunstig mogelijke scenario was het idee van mevrouw Koopmans. Dat werd door haar ook niet bestreden, zo stelde de gemeente vast. Tijdens de hoorzitting had zij nogmaals aangegeven dat deze constructie volgens haar juridisch houdbaar was en dat er in haar ogen wel sprake was van een commerciële verhuur.

De gemeente concludeerde dus dat het huurcontract valselijk was opgemaakt omdat Marianne eigenlijk al sinds oktober 2019 bij mevrouw Koopmans woonde. De gemeente concludeerde ook dat Jordy en Marianne hierdoor mogelijk ten onrechte een uitkering naar de norm van een alleenstaande hadden ontvangen van oktober 2019 tot en met 26 april 2020. Dat had een uitkering naar de gehuwdennorm voor 18- tot 21-jarigen moeten zijn. De gemeente erkende het huurcontract ook niet als commercieel. Hierdoor kon Marianne vanaf haar 21ste verjaardag niet de volledige alleenstaandennorm ontvangen zoals mevrouw Koopmans, volgens de gemeente, bedacht had. Als het huurcontract wel als commercieel gezien zou zijn, was de kostendelersnorm niet van toepassing geweest en hadden ze samen een hogere uitkering ontvangen dan waar ze volgens de gemeente recht op hadden.

Wat was de aanleiding voor de klacht bij de Nationale ombudsman?

Mevrouw Koopmans bleef erbij dat de gemeente contact met haar op had moeten nemen over de woonsituatie en problematiek van Jordy en Marianne voordat er aangifte tegen haar gedaan werd. Ze was niet tevreden met de klachtafhandeling van de gemeente Venlo en diende op 16 juni 2021 een klacht in bij de Nationale ombudsman. Mevrouw Koopmans deed dat om te belichten hoe de gemeente Venlo omgaat met een moeder die haar kind wil helpen, zo schreef ze. Ze vroeg de gemeente nog om contact met haar op te nemen zodat zij uitleg kon geven over de situatie, maar kreeg in plaats daarvan een uitnodiging om op het politiebureau te verschijnen.

Ze benadrukte in haar klacht dat ze het huurcontract had aangeboden vanwege de problematiek van Jordy en Marianne en dat ze dit graag had willen toelichten. Ze voelde zich tijdens de klachtenprocedure niet gehoord en niet begrepen. De gemeente bleef, naar haar mening, hangen in de hoogte van de uitkering en had geen oog voor de echte reden van de door haar bedachte constructie. Volgens mevrouw Koopmans vallen Jordy en Marianne in een speciale doelgroep waarmee de gemeente geen rekening houdt. De gemeente ging er ten onrechte van uit dat mevrouw Koopmans fraude wilde plegen.

⁵ Volgens de gemeente was er een financieel verschil van € 300,-. Volgens mevrouw Koopmans was dit slechts € 100,-

Omdat de Nationale ombudsman eerst wilde weten wat de officier van justitie zou beslissen, is de behandeling van de klacht aangehouden. Op 19 oktober 2021 liet de officier van justitie mevrouw Koopmans weten dat zij werd verdacht van poging tot oplichting in vereniging gepleegd en medeplegen van valsheid in geschrifte. Op 1 februari 2022 kreeg mevrouw Koopmans bericht dat zij niet meer vervolgd zou worden omdat er onvoldoende bewijs was.

Wat heeft de Nationale ombudsman onderzocht?

Het onderzoek van de Nationale ombudsman is gericht op de wijze waarop de gemeente met mevrouw Koopmans is omgegaan. Hij vraagt zich onder meer af waarom de gemeente meteen aangifte heeft gedaan, zonder mevrouw eerst te spreken. Hij vraagt de gemeente Venlo om een reactie op de klacht van mevrouw Koopmans en stelt nog enkele nadere vragen.

Hoe reageerde de gemeente Venlo?

De gemeente Venlo reageerde op de vragen en verwees voor haar standpunt over de klacht en voor een beschrijving van de gebeurtenissen verder naar de klachtafhandeling van 22 april 2021 en naar het rapport van bevindingen van de klachtencommissie.

Niet in gesprek met mevrouw Koopmans

In haar reactie op de vragen die de ombudsman stelde, liet de gemeente weten dat er niet is ingegaan op het aanbod van mevrouw Koopmans om met haar in gesprek te gaan omdat zij geen partij was bij de aanvraag. Het ging hier om een aanvraag van Jordy en Marianne. Twee meerderjarigen die zelf handelden en voldoende uitleg gaven over de situatie in hun gesprek met de sociaal onderzoeker. De gemeente gaf verder aan dat mevrouw Koopmans niet om een gesprek had gevraagd. Zij gaf in de brief slechts aan dat er contact met haar opgenomen kon worden als er vragen waren. Ook leverde het gesprek met Jordy en Marianne voldoende informatie op, waardoor van dit aanbod geen gebruik is gemaakt. Verder gaf de gemeente aan dat de toestemmingsverklaring die mevrouw Koopmans had opgestuurd geen machtiging was. Hierdoor was mevrouw Koopmans niet het aanspreekpunt voor de uitkering van Jordy en Marianne geworden. Een bijkomende factor voor de gemeente was dat het niet juist is om met een verdachte in gesprek te gaan voordat er aangifte is gedaan, als er mogelijk sprake is van een strafbaar feit. Dit gesprek zou het onderzoek kunnen schaden. Verder gaf de gemeente aan dat ondanks het feit dat bij de afweging om aangifte te doen de functie van mevrouw Koopmans een rol heeft gespeeld, de handelwijze sowieso geleid had tot het doen van aangifte.

Betrokkenheid officier van justitie

De ombudsman stelde ook de vraag waarom de officier van justitie al in een vroeg stadium bij de zaak betrokken was. De gemeente gaf hierop aan dat de aanleiding voor het doen van de aangifte van dien aard was, dat besloten is de zaak vooraf te bespreken met de officier van justitie. De gemeente heeft in de afweging ook meegenomen dat mevrouw Koopmans zelf een gemeenteambtenaar is die een ambtseed of een -belofte heeft afgelegd die verplichtingen met zich meebrengt.

Aandacht voor problematiek Jordy en Marianne

In de begeleidende brief gaf mevrouw Koopmans een weergave van haar gezinssituatie en ook de redenen waarom voor deze woonvorm gekozen was. Jordy en Marianne hadden hulp nodig. De ombudsman stelde ook de vraag aan de gemeente waarom hieraan tijdens de klachtbehandeling geen aandacht is besteed. De gemeente gaf aan geen aandacht te hebben gegeven aan de gezinssituatie omdat de klacht betrekking had op de aangifte. Hierdoor kon volgens de gemeente het onderzoek niet ook nog een inhoudelijke hulpvraag omvatten. De hulpvraag had dan door

Jordy en Marianne zelf gedaan moeten worden. Dit hebben zij niet gedaan en ze stonden buiten de klachtafhandeling. Ook heeft Jordy hulp van de gemeente geweigerd. Dit gaf mevrouw Koopmans zelf aan tijdens de hoorzitting en dit blijkt ook uit zijn Wmo-dossier bij de gemeente.

Aangifte tegen Jordy en Marianne?

Ook Jordy en Marianne hebben een sepotbeslissing ontvangen van de officier van justitie, zo blijkt uit de informatie die de ombudsman heeft ontvangen. Daarom vroeg hij aan de gemeente Venlo of er ook aangifte was gedaan tegen Jordy en Marianne. En zo ja, waarom dat dan zo was. Uit de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude blijkt immers dat een strafrechtelijke interventie in beginsel pas plaatsvindt wanneer er sprake is van een benadelingsbedrag van € 50.000,- of meer.⁶ En voor zover de ombudsman wist, was in dit geval uiteindelijk geen uitkering teruggevorderd.

De gemeente gaf aan dat er geen aangifte is gedaan tegen Jordy en Marianne. Wel zijn Jordy en Marianne door de politie als verdachten gehoord.

Hoe reageerde mevrouw Koopmans?

Mevrouw Koopmans was nu ook weer zeer verbaasd door de reactie van de gemeente. Volgens haar was en is de menselijke maat ver te zoeken. Hoewel de gemeente rechtmatig juist gehandeld heeft, is de gemeente totaal voorbijgegaan aan de doelgroep waartoe Jordy en Marianne behoren. Zij hadden begeleiding en hulp nodig. Dit was ook het doel van mevrouw Koopmans en niet om een hogere uitkering voor Marianne te bewerkstelligen. Ze is, naar eigen zeggen, veroordeeld zonder proces. Er is een eenzijdig beeld van haar geschetst. Dit had voorkomen kunnen worden als er contact met haar opgenomen was. Mevrouw Koopmans geeft ook aan dat de gemeente zich niet realiseert wat de aangifte en het totale proces teweegbrengen in iemands leven. Ze hoopt dat dit niet nog een keer zal gebeuren bij iemand anders.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

Behoorlijkheidsnorm

De Nationale ombudsman toetst deze klacht aan het vereiste van luisteren naar de burger. Dat vereiste houdt in dat de overheid een open oor heeft voor de burger. De overheid hoort wat de burger zegt en ook wat hij niet zegt. Dit betekent dat de overheid de burger serieus neemt en daadwerkelijk geïnteresseerd is in wat hij belangrijk vindt.

Het oordeel

Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman blijkt dat het in geen geval de bedoeling was van mevrouw Koopmans om de door haar bedachte constructie geheim te houden, in de hoop dat de gemeente erin mee zou gaan. Integendeel: ze informeerde de gemeente met een uitgebreide toelichting op het plan en waarom hiervoor was gekozen. De gemeente besloot echter om hieraan voorbij te gaan en aangifte te doen. Iets dat mevrouw Koopmans begrijpelijkerwijs rauw op haar dak viel en er uiteindelijk ook toe leidde dat Jordy en Marianne door de politie werden gehoord over hun rol in de constructie.

De ombudsman is van oordeel dat het niet juist is dat de gemeente het aanbod van mevrouw Koopmans om een toelichting te geven, heeft gepasseerd en aangifte tegen haar heeft gedaan. Temeer daar het hier ging om twee jongvolwassenen in een kwetsbare positie, iets waarvan de gemeente ook op de hoogte was. In dit geval paste een open en luisterende houding van de gemeente. Zij is het gezin echter met wantrouwen tegemoet getreden.

Behoorlijk optreden vraagt om actief luisteren naar een burger, en jezelf open en nieuwsgierig opstellen.

⁶ Aanwijzing sociale zekerheidsfraude (samenvatting)

Dat de gemeente Venlo dit niet heeft gedaan in het geval van mevrouw Koopmans, ziet de ombudsman als een gemiste kans. Het had de gemeente gesierd als ze zich in de positie van het gezin Koopmans had verplaatst en dus oog had gehad voor het burgerperspectief.

Dat bij de gemeente twijfels rezen over de door mevrouw Koopmans bedachte constructie en wat daaraan voorafging, is ook wel te begrijpen. Zo bleek dat Jordy en Marianne feitelijk al langer vaak bij elkaar verbleven, maar dit niet eerder hadden gemeld aan de gemeente. Bovendien viel op dat de ingangsdatum van het huurcontract en de inschrijving van Marianne op het adres van mevrouw Koopmans samenvielen met de 21ste verjaardag van Marianne. En dat was nu juist het moment waarop het daadwerkelijk samenwonen voor de bijstandsuitkering van Jordy en Marianne financiële consequenties zou gaan hebben. De ombudsman ziet echter niet hoe een gesprek met mevrouw Koopmans hierover (eventueel samen met Jordy en Marianne) een mogelijk strafrechtelijk onderzoek had kunnen schaden, nog daargelaten dat mevrouw Koopmans nog geen verdachte was toen zij de toelichting naar de gemeente stuurde. Met een informatief gesprek had de gemeente niets hoeven 'weggeven'. Met het doen van aangifte zonder eerst met mevrouw Koopmans in gesprek te zijn gegaan, nam de gemeente een rigoureuze stap. In een gesprek had mevrouw Koopmans haar beweegredenen uit kunnen leggen waardoor de gemeente begrip had kunnen krijgen voor de keuze die ze maakte. Er was dan een mogelijkheid geweest om tot een gezamenlijke oplossing te komen.

Ten slotte valt de Nationale ombudsman op dat de gemeente ervoor heeft gekozen om Jordy en Marianne afzonderlijk en zonder enige vorm van begeleiding te laten horen door de sociale recherche. Hiermee heeft de gemeente Venlo laten zien dat zij onvoldoende oog had voor de positie van deze jongvolwassenen in een kwetsbare positie.

De Nationale ombudsman komt dan ook tot het oordeel dat de gemeente heeft gehandeld in strijd met de behoorlijkheidsnorm luisteren naar de burger.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente te Venlo is gegrond.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen